

ДИМ ЦИГАРЕТЕ

Попово поље – географски појам за шкрти дио плодне земље окружен оштрим сивим стијенама. Из тих стијена некако проникну траве опојних мириса које готово не разликују годишња доба. Попут дјеце која су се тешко родила и стекла неку посебну снагу за свој опстанак. Те траве су још и више очврсле своје стабљике борећи се са жестоким вјетровима пред којима и камен устукне. Ваљда зато њихов хук изражава бијес према тој неуништивој, сиромашној вегетацији.

На неки сличан начин, по ободу поља су се у завјетринама смјестила села.

Збијена тако да не одузму ни педаљ плодне земље, али довољно близу са муком обрађеној земљи. Као да погледом стално чувају те зељасте засаде јаког коријена.

Међу њима и најомиљенији раштан или раштика, како га већ ко зове.

Куће и штале су од „камена зиданог“ у сувом, а оне новије са малтером у којем домини-

ра оштар и крупан пијесак са скромним додатком цемента и креча.

Разликују се једино „општинске зграде“ – школе и мјесне канцеларије.

Цркве одударају једино величином звоника и дворишта. У новије вријеме од укупне скромности одударају парохијски дворови, који својом величином често заклањају и саму цркву.

Након што је Аустро-Угарска добила на управљање, сем Босне, и Херцеговину, ободом поља изграђена је ускотрачна пруга. Сезала је све до луке у Дубровнику, а другим краком до Војног арсенала у Боки. Тада је и свако веће село на траси пруге добило своју жељезничку станицу. Биле су то омање зграде, обично жућкасто обојене, које су по правилу имале чекаоницу, благајну и бифе, док се тоалет налазио одвојен двадесетак корака од станичне зграде.

Главни лик ове приче, назваћемо га Камелеон, родио се у окружењу једне овакве станице гдје му је отац „држао“ бифе. Била је то просторија од тридесетак квадрата у коју се улазило директно са перона, уз шкрипу врата која су пропуштала и вјетар када јаче удари. Постојао је и задњи улаз кроз кухињски дио.

Бифеом је доминирао шанк, не толико велик сам по себи колико је био затрпан флашама, чашама, посуђем и свим осталим инвентаром.

Као да су те „барикаде” служиле за неприметно надзирање гостију који улазе (памти овај бифе и ратна, а и посебно опасна поратна времена).

Да, ту је и шест столова са неизбјежним масним карираним столњацима, окрњеним пепељарама и празним лименим тањирима из којих су први јутарњи гости већ појели кухана јаја.

Разлика између људи који су свраћали у бифе и оних у чекаоницама био је у платежној могућности – након куповине карте остало би им понешто за пиће, а било је и мало топлије.

У таквом бифеу је наш Камелеон прво уносио гајбе, чворната дрва за ложење и помагао мајци да чисти науљени дрвени под. Потом је сипао пиће за шанком, а када је завршио и сва четири разреда сеоске основне школе почео је служити госте. Ипак је највише волио да помаже мајци у кухињи, гдје је након неколико година научио не само да гули кромпир, него и да солидно куха.

Велики рат га је мимоишао јер је као поданик жуто-црне монархије, био исувише млад за регрутацију. Тако је рат провео у бифеу и избегао судбину бројних који су кости оставили у тамо некој Галицији.

Пропаст царства и јужнославенски замах преточен у Краљевину Срба, Хрвата и Словена-